

Marek Kaszyński*

DOM – WIEŻA MIESZKALNA

HOUSE – RESIDENTIAL TOWER

4×4 House staje się inspiracją do poszukiwania roli teorii architektury Witruwiusza we współczesnej architekturze. Dom w formie czteropiętrowej wieży wymodelowanej z betonu został postawiony na granicy dwóch światów – mieszkalnego i przemysłowego.

Słowa kluczowe: dom z betonu, wieża mieszkalna

4×4 House becomes an inspiration to search role of Vitruvius` s theory in contemporary architecture. House in the form of four-storied tower made of concrete was put on the border of two worlds – habitable and industrial

Keywords: concrete house, residential tower

Postawione pytanie brzmi czy sformułowana przez Witruwiusza teoria zawarta w *De architectura libri decem* znajduje swoją kontynuację w architekturze współczesnej.

Próby odpowiedzi na to pytanie wsparto na analizie domu mieszkalnego jednorodzinne *4x4 House* zaprojektowanego przez Tadao Ando. Projekt powstał w roku 2001, a zrealizowany został w 2002 w Kobe, w Japonii, nad Morzem Wewnętrznym.

Miejsce wybrane na lokalizację znajduje się na obrzeżach miasta w bezpośrednim sąsiedztwie plaży. Dom znajduje się na niewielkiej, 65 metrowej, działce, bezpośrednio przy ulicy. Droga oddziela go od znajdującego się na północy zaplecza taboru kolejowego.

Budynek postawiony na granicy dwóch światów, przemysłowego i mieszkalnego, uzupełnia pas nadmorskiej zabudowy. Dom posiada południową eks-

pozycję, a panorama obejmuje Morze Wewnętrzne, Wyspę Awai, i Most Akashi Kaiky. Za ledwie kilka kroków dzieli go od wody.

W takim otoczeniu Ando zaproponował dom – wieżę. Forma architektoniczna przybiera kształt stojącego prostopadłościanu zwieńczonego wysuniętym z osi budynku sześcianem. Dom jest przykładem kompozycji złożonej z dwóch brył elementarnych. Można doszukiwać się odniesienia formy do wież kontrolnych znajdujących się wzdłuż linii kolejowych.

Budynek posiada cztery kondygnacje. Wejście do budynku prowadzi do holu zakończonego portfenetrem od strony morza. Na parterze znajduje się również łazienka. Dwubiegowa klatka schodowa prowadzi na kolejne kondygnacje. Na pierwszym piętrze znajduje się sypialnia również doświetlona jedynie portfenetrem. Drugie piętro mieści w sobie gabinet.

* Kaszyński Marek, mgr inż. arch., Politechnika Krakowska, Instytut Projektowania Architektonicznego, doktorant.

Ilustracje: widok z lotu ptaka/elevacja południowa
Illustrations: bird's-eye view/south facade

Na tym poziomie cała południowa ściana od strony morza została przeszklona.

Mieszczący się na najwyższej kondygnacji salon został zaakcentowany nie tylko poprzez umieszczenie go na szczycie domu, ale również poprzez zlokalizowanie w wysuniętej odrębnej bryle. Sześcian jest w rzeczywistości przeszkloną na stronę północną i południową tubą lub ramą z betonu. Zamysłem takiego rozwiązania było utworzenie kadru z widokiem na wyspę Awaji, która w 1995 stała się epicentrum dla trzęsienia ziemi.

Przed budynkiem zaprojektowana została dodatkowo żelbetowa platforma stanowiąca taras, prywatną przestrzeń mieszkańców przy plaży.

Tak projektowany dom jest próbą Ando realizacji marzenia o *architekturze, która nasycy się morską wodą w czasie przyływu* [1].

Lapidarna forma domu została wymodelowana w betonie. Tadao Ando zdecydował się nie skrywać technologii w jakiej wykonany został budynek, beton spełnia więc nie tylko rolę konstrukcyjną, ale również rozstrzyga o charakterze elewacji. Zastosowany został surowy lany beton o naturalnej szarej kolorystyce.

Można powtórzyć za Marią Misiągiewicz: *Odkrywana plastyczność żelbetu, służy realizacji odwiecznego pragnienia nadawania indywidualnego charakteru budynkom i miejscom* [2].

W nawiązaniu do funkcji wprowadzono okna. Tadao Ando przedstawił kompozycję szklanych figur na tle betonowej ściany. Na dwóch pierwszych kondygnacjach niewielka ilość okien sprawia, że budynek zostaje odcięty od otoczenia. Liczba otworów wzrasta na kolejnych kondygnacjach przemieniając się w szklaną ścianę salonu.

Zapytany o styl swojej architektury Ando odpowiedział: *Większość moich wczesnych budynków posiadała przeznaczenie mieszkalne. Używałem prostych form, ponieważ funkcja architektury była prosta* [3].

Również funkcja przyjęta dla *4x4 House* umożliwiła uzyskanie oszczędnej formy, która opiera się na kompozycji dwóch brył.

Dom jest przykładem architektury minimalistycznej. Budynek szuka korzeni w idei Miesa van der Rohe, *less is more*. Forma architektoniczna wyprowadzona została z brył euklidesowych i nabiera kształtu poprzez użyty materiał.

PRZYPISY

- [1] P.Jodidio, *Ando, Complete Works*, Köln 2007, s. 459.
 [2] M. Misiągiewicz, *Architektoniczna geometria*, Kraków 2005, s. 88.
 [3] P. Jodidio, *Ando, Complete Works, op.cit.*, s. 9.

BIBLIOGRAFIA

1. Tezy do konferencji, *Teoria Witruwiusza we współczesnym kontekście*.
2. Jodidio P., *Ando, Complete Works*, Köln 2007.
3. http://en.wikiarquitectura.com/index.php?title=4x4_House